

Arbejdsskade

Regler, sagsbehandling og rådgivning

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Indledning	3
Lovgivning.....	4
Arbejdsskadesikringsloven.....	4
Erstatningsansvarsloven.....	4
Hvem behandler din arbejdsskadesag.....	5
Arbejdsskadestyrelsen.....	5
Ankestyrelsen.....	5
De almindelige domstole.....	6
Anmeldelse	6
Anmeldepligt	7
Anmelderet	7
Hvis uheldet sker	7
Hvad er en arbejdsskade.....	7
Ulykke.....	8
Erhvervssygdomme	8
Dødsfald	8
Arbejdstilsynet	9
Dokumentation	9
Samspillet mellem arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven	9
Erstatninger	10
Godtgørelse for varigt mén.....	11
Erhvervsevnetabserstatning	11
Betaling af behandlingsudgifter mv.	11
Overgangsbeløb ved dødsfald	12
Erstatning for tab af forsørger	12
Godtgørelse til efterladte	12
Tabt arbejdsfortjeneste	12
Svie og smerte	13
Tort.....	13
Genoptagelse	13
Hjælp fra Teknisk Landsforbund	14
Arbejds miljø	14
Når skaden er sket	14
Din hjælp til fremtidens skadelidte	14
Sikring i udlandet	14
Pension, forsikring mv.....	15
Forsikringer.....	15
Pension.....	15
Nyttige Links	15

Indledning

Forebyggelse er det vigtigste redskab i kampen mod arbejdsskader.

Arbejdsgiveren har hovedansvaret for, at de psykiske og fysiske rammer på arbejdspladsen sikrer et godt, sundt og forsvarligt arbejdsmiljø. Et godt arbejdsmiljø forudsætter dog også den enkelte medarbejders positive og aktive medvirken i arbejdsmiljøindsatsen.

Ingen ansat bør finde sig i et utilfredsstillende arbejdsmiljø. Hvis de arbejdsmiljømæssige forhold ikke er i orden, er det vigtigt at gøre arbejdsgiver og sikkerhedsorganisation opmærksom herpå. Det er imidlertid en illusion at tro, at arbejdsskader fuldstændig kan undgås, og hvis uheldet er ude, kan en række informationer være nyttige.

Formålet med denne pjece er at give en beskrivelse af de regler, der gælder, hvis man er udsat for en arbejdsskade, samt at give en række råd og oplysninger om sagsbehandling, Teknisk Landsforbunds rolle mv.

Husk at denne en pjece er at betragte som en vejledning, og den kan aldrig træde i stedet for konkret rådgivning fra din lokale afdeling af Teknisk Landsforbund.

Lovgivning

Arbejdsskadesikringsloven

I Danmark er alle lønmodtagere, der udfører arbejde for en arbejdsgiver sikret via Arbejdsskadesikringsloven. Loven bygger på et forsikringsprincip og et objektivi ansvar. Alle arbejdsgivere er pligtige til at tegne en arbejdsskadesikring. Din arbejdsgiver behøver ikke at have handlet ansvarspådragende for, at der er tale om en skade omfattet af loven og dermed også af din arbejdsgivers arbejdsskadesikring. Sagt på en anden måde: Tilskadekomsten behøver ikke være din arbejdsgivers skyld for, at der kan opnås ydelser efter loven. Arbejdsskadesikringsloven bestemmer, hvilke betingelser der skal være opfyldt for, at du kan få erstatning efter loven, og hvad du kan få erstatning for.

Arbejdsskadesikringsloven giver adgang til at få:

- Erstatning for varigt mén (gener i dagligdagen).
- Erstatning for tab af erhvervsevne (evnen til at skaffe sig indtægt ved arbejde).
- Betaling af udgifter briller, proteser og lignende hjælpemidler (for at mindske arbejdsskades følger).
- Betaling af visse former for helbredende sygebehandling, genoptræning og medicin.
- Erstatning for fremtidige udgifter til helbredelse, optræning og hjælpemidler.
- Erstatning for tab af forsørger.
- Overgangsbetøb ved dødsfald.
- Godtgørelse til efterladte.

Du kan læse yderligere om de nævnte erstatningsformer senere i pjecen.

Er du selvstændig, er du omfattet af loven, hvis du har tegnet en arbejdsskadesikring på dig selv. Det er en ret du har og ikke en pligt.

Erstatningsansvarsloven

Sideløbende med arbejdsskadesikringsloven gælder almindelige regler om erstatningsansvar. Enhver der kan bebrejdes for en anden persons tilskadekomst, kan drages erstatningsretligt til ansvar herfor.

Din arbejdsgiver har hovedansvaret for at sikre et forsvarligt arbejdsmiljø. En undladelse af en sådan sikring kan betyde, at din arbejdsgiver er erstatningsansvarlig for din tilskadekomst.

Erstatningsansvarsloven er med til at fastsætte retningslinier for hvilke ydelser, der er krav på, hvis der foreligger et erstatningsansvar.

Din arbejdsgiver kan kun blive ansvarlig for en skade, hvis din arbejdsgiver ved/eller burde vide, at arbejdsforholdene giver anledning til problemer. Du bør derfor altid gøre din arbejdsgiver eller sikkerhedsorganisation opmærksom på arbejdsmiljømæssige forhold, som kan give anledning til

problemer. Af hensyn til efterfølgende dokumentation bør dine henvendelser til din arbejdsgiver/sikkerhedsorganisationen ske skriftligt.

Erstatningsansvarsloven giver adgang til at få stort set de samme ydelser som efter arbejdsskadesikringsloven, men giver derudover tillige mulighed for:

- Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (mistet indtægt)
- Godtgørelse for svie og smerte (fast beløb pr. dag du er syg)
- Godtgørelse for tort (hvis du har været udsat for en krænkelse).

Har du været udsat for en arbejdsskade er det vigtigt at vurdere, om der er nogen, der kan bebrejdes for skaden. Du bør i den situation straks søge hjælp hos TL.

Hvem behandler din arbejdsskadesag

Arbejdsskadestyrelsen

Arbejdsskadestyrelsen er den offentlige myndighed, som behandler sager om arbejdsskader efter arbejdsskadesikringsloven.

Når Arbejdsskadestyrelsen modtager en anmeldelse om en formodet arbejdsskade, sørger Arbejdsskadestyrelsen for, at din sag bliver oplyst. Det kan være Arbejdsskadestyrelsen indhenter oplysninger fra dig, din arbejdsgiver og læge. Arbejdsskadestyrelsen kan bestemme, at du skal undersøges af en speciallæge.

Du og TL (hvis du har givet os fuldmagt) bliver partshørt umiddelbart inden Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse i sagen. Partshøringen indebærer, at vi skal tage stilling til, om Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse på det rigtige, faktiske grundlag (Arbejdsskadestyrelsen fremsender alle relevante dokumenter). Du og TL skal undersøge om alle relevante oplysninger er i sagen (f.eks. lægedokumenter).

Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en skade kan anerkendes efter arbejdsskadesikringsloven, og træffer derefter afgørelse om størrelsen af en eventuel erstatning.

Arbejdsskadestyrelsens afgørelser kan ankes til Ankestyrelsen. Ankefristen er fire uger.

Ankestyrelsen

Du kan klage over Arbejdsskadestyrelsens afgørelser til Ankestyrelsen. Du, din arbejdsgiver, din arbejdsgivers forsikringsselskab kan klage til Ankestyrelsen. Ankestyrelsens afgørelser kan være:

- Hjemvisning af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse til fornyet behandling (dvs. at Arbejdsskadestyrelsen bliver pålagt at vurdere sagen igen).
- Ændring af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse
- Stadfæstelse (godkendelse) af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse

Du kan som udgangspunkt ikke klage over Ankestyrelsens afgørelse (medmindre der er begået meget grove fejl).

Hvis du mener, Arbejdsskadestyrelsens afgørelse er forkert (f.eks. afgjort på forkert grundlag) skal du klage over afgørelsen inden 4 uger. Du skal sende klagen til Arbejdsskadestyrelsen, der vurderer, om der er grundlag for at ændre afgørelsen. Hvis ikke der er det, sender Arbejdsskadestyrelsen klagen videre til Ankestyrelsen. I klagen skal du anføre, hvorfor du klager. Har du nogen dokumenter, der støtter klagen, skal du sende dem med til Arbejdsskadestyrelsen

Kontakt TL, hvis du har fået en afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen, som du ikke mener er korrekt. TL kan hjælpe dig med at formulere en klage.

De almindelige domstole

De almindelige domstole spiller også en vis rolle i arbejdsskadesager.

Sager om erstatningsansvar afgøres alene ved de almindelige domstole. Hvis der er tale om en arbejdsskade, hvor din arbejdsgiver (eller en anden) kan bebrejdes skaden, kan du anlægge sag ved domstolene.

Har Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen afvist din sag, kan der i særlige tilfælde anlægges sag mod de administrative myndigheder med påstand om, at der skal ske anerkendelse efter arbejdsskadesikringsloven.

Anmeldelse

Formodede arbejdsskader skal anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen. Uanset hvor lille en arbejdsskade du har været udsat for, skal den anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen. Det er yderst vigtigt, at anmeldelse sker hurtigt, da der er frister for, hvornår skader skal anmeldes for at kunne behandles i Arbejdsskadestyrelsen.

Udgangspunktet er, at en formodet skade skal anmeldes senest 9 dage efter skadens indtræden. For erhvervssygdomme gælder, at de 9 dage skal regnes fra det tidspunkt, hvor man bliver klar over, at der kan være tale om en sådan.

Uanset 9-dages-fristen er overskredet, skal skader dog anmeldes. Der kan i forskellige situationer ses bort fra fristen.

Der gælder en generel 1-årig anmeldefrist fra arbejdsskaden er indtrådt. Har du været udsat for en ulykke, løber den 1-årige anmeldefrist fra den dag, ulykken sker. Har du fået en erhvervssygdom, løber den 1-årige frist fra det tidspunkt, hvor du har fået kendskab til, at sygdommen er arbejdsbetinget.

Under særlige omstændigheder kan den 1-årige frist tilsidesættes. Arbejdsskadestyrelsens praksis på det område har været meget streng, der er dog en opblødning på vej. TL anbefaler, at du kontakter din afdeling, hvis du ikke har fået anmeldt din arbejdsskade indenfor 1-årsfristen.

Hvis du har været udsat for en arbejdsskade og din arbejdsgiver eller læge har anmeldt arbejdsskaden, er det en god idé at ringe til Arbejdsskadestyrelsen og tjekke, at de har fået anmeldelsen.

Anmeldepligt

Din arbejdsgiver har pligt til at anmelde formodede arbejdsulykker.

Læger og tandlæger har pligt til at anmelde alle typer af formodede erhvervssygdomme.

Anmelderet

Alle har ret til at anmelde arbejdsskader.

TL kan anmelde arbejdsskader til Arbejdsskadestyrelsen. Du kan også selv anmelde en arbejdsskade til Arbejdsskadestyrelsen.

Du kan få en anmeldelsesblanket ved Arbejdsskadestyrelsen, din arbejdsgivers forsikringssselskab eller Arbejdstilsynet. Hvis du har en digital signatur kan du anmelde skaden på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk.

Hvis uheldet sker

Hvad er en arbejdsskade

Arbejdsskadeloven indeholder to arbejdsskadebegreber:

1. Ulykker
2. Erhvervssygdomme.

En ulykke er en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller indenfor 5 dage. Et eksempel kan være, at du på arbejdet falder ned fra en stige og brækker benet.

En erhvervssygdom er en sygdom/lidelse, der skyldes længerevarende påvirkninger. Et eksempel kan være, at du på arbejdet er udsat for nogen stoffer, som giver dig allergi.

Arbejdsskaden skal være en følge af dit arbejde eller dine arbejdsforhold.

Ulykke

Kommer du ud for en ulykke, skal du med det samme kontakte din arbejdsleder, og hvis der er en sikkerhedsrepræsentant også gerne denne.

Din arbejdsgiver har pligt til at anmelde ulykkestilfælde til sit forsikringsselskab. Anmeldelse kan også ske til Arbejdsskadestyrelsen.

Det er vigtigt, at der sker anmeldelse, selvom du ikke umiddelbart har varige følger af ulykken. Ulykken kan senere vise sig at give gener for eksempel enten i form af varigt mén eller tab af erhvervsevne.

TL kan også hjælpe dig med at anmelde en arbejdsulykke.

Erhvervssygdomme

Erhvervssygdomme er sygdomme som skyldes særlige påvirkninger på arbejdspladsen. En sygdom bliver anerkendt som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, hvis der er medicinsk dokumentation for sammenhængen mellem den påvirkning, du har været udsat for, og den lidelse, du har pådraget dig.

Erhvervssygdomme anerkendes, enten fordi de er opført på fortegnelsen over erhvervssygdomme, eller fordi sygdommen efter forelæggelse for det såkaldte ”erhvervssygdomsudvalg” indstilles til anerkendelse.

Fortegnelsen over erhvervssygdomme er en optegnelse af en række kendte arbejdsbetingede lidelser, og dertil hørende betingelser/ påvirkninger. Som udgangspunkt skal du have en lidelse nævnt på erhvervssygdomsfortegnelsen og opfylde de betingelser nævnt i erhvervssygdomsfortegnelsen, for at få anerkendt din lidelse som omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Er din sygdom ikke på erhvervssygdomsfortegnelsen, eller opfylder du ikke de nævnte betingelser, kan sygdommen kun anerkendes, efter den er blevet forelagt erhvervssygdomsudvalget.

Har du mistanke om, at du lider af en sygdom/lidelse, som skyldes dit arbejde, skal du straks gå til din egen læge. Din læge har pligt til at anmelde formodede arbejdsbetinget lidelser.

Du kan også kontakte TL, der kan hjælpe dig med en anmeldelse.

Dødsfald

Dødsfald er også omfattet af loven, hvis det er en følge af en arbejdsskade.

Arbejdsskadestyrelsen skal inden 48 timer underrettes om dødsfald, der kan være forårsaget af en arbejdsskade, herunder også dødsfald, der er indtruffet på en arbejdsplads.

Du kan ringe og anmelde et dødsfald på telefonnummer 20 42 63 97.

Arbejdsskadestyrelsen skal underrettes om dødsfaldet uanset om arbejdsskaden tidligere er anmeldt. Anmeldelsen haster, da Arbejdsskadestyrelsen hurtigst muligt efter dødsfaldet skal beslutte, hvorvidt der skal ske en obduktion af afdøde. Det vil være tilfældet, hvis der er tvivl om dødsfaldet skyldes en arbejdsskade. Hvis de efterladte ikke ønsker en obduktion, foretages den ikke.

Arbejdsgiveren har pligt til at anmelde dødsfald på grund af arbejdsulykker.

Læger og tandlæger har pligt til at anmelde arbejdsbetingede eller formodede arbejdsbetingede dødsfald.

Arbejdstilsynet

Arbejdstilsynet skal tilkaldes ved alvorlige arbejdsulykker f.eks. ved nedstyrtning fra et stillads der forårsager personskade. Arbejdstilsynet kan ved konkrete ulykker vurdere, om arbejdsmiljø-/sikkerhedsforskrifter er overholdt.

Arbejdstilsynet kan udstede påbud til virksomheder som ikke overholder arbejdsmiljøloven, og i grelle tilfælde ligefrem få lukket virksomheder indtil nødvendige ændringer sker.

Dokumentation

Det er vigtigt, at du kan dokumentere forholdene omkring skaden/lidelsen.

Har du været udsat for en arbejdsulykke, skal du beskrive, hvad der er sket. Har du fået en sygdom på grund af dit arbejde skal du beskrive dit arbejde så udførligt som muligt. Hvis det er muligt, bør forholdene dokumenteres via billeder, vidner mv.

Hovedbudskabet er, at al relevant dokumentation bør indsamles hurtigst muligt. Alt hvad der kan have betydning, bør kunne dokumenteres skriftligt.

TL kan hjælpe dig med at lave en arbejdsbeskrivelse. TL kan også hjælpe dig med, hvilken dokumentation du skal have.

Samspelet mellem arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven

Erstatningsansvarsloven løber parallelt med arbejdsskadesikringsloven. Din skade kan være dækket af begge love eller kun den ene.

Du kan ikke få erstatning for den samme post efter både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven. Arbejdsskadesikringsloven er den primære lov på arbejdsskadeområdet. Det betyder, at er din skade dækket af begge love, skal ydelserne beregnes efter arbejdsskadesik-

ringsloven. Du kan dog også få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelse for svie og smerte og tort efter erstatningsansvarsloven, hvis du opfylder betingelserne.

Eksempel hvor skaden er omfattet af både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven:

Din arbejdsgiver har deaktiveret sikkerhedsanordningerne på den rundsav, som du arbejder med. Da du skal rengøre rundsaven, starter den pludselig og du mister en finger. Skaden sker, mens du er på arbejde, hvorfor arbejdsskadesikringsloven gælder. Din arbejdsgiver er ansvarlig for skaden, fordi han har deaktiveret sikkerhedsanordningerne. Skaden er derfor også omfattet af erstatningsansvarsloven. Du kan få erstatning for behandlingsudgifter, varigt mén og tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven. Du kan få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte efter erstatningsansvarsloven.

Eksempel hvor skaden kun er omfattet af arbejdsskadesikringsloven:

Du falder på dit arbejde ned fra en stige og brækker benet, hvorfor du er sygemeldt i 8 uger. Skaden er sket, mens du udfører dit arbejde, hvorfor arbejdsskadesikringsloven gælder. Det er ikke nogens skyld, at du falder ned fra stigen, hvorfor der ikke er nogen, der kan drages til ansvar for skaden. Erstatningsansvarsloven kan ikke anvendes. Du kan få erstatning for behandlingsudgifter, varigt mén og tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven. Du kan ikke få godtgørelse for svie og smerte for de 8 uger du har været syg, da skaden ikke er omfattet af erstatningsansvarsloven.

Eksempel, hvor skaden kun er omfattet af erstatningsansvarsloven:

På vej på arbejde bliver du påkørt af en anden bil og får en hjernerystelse. Skaden er ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven, fordi du er på vej på arbejde. Den påkørende bil har handlet uagtsomt, hvorfor erstatningsansvarsloven gælder. Du kan få erstatning for behandlingsudgifter, varigt mén, tab af erhvervsevne, tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte efter erstatningsansvarsloven fra den påkørendes bils ansvarsforsikring.

Erstatninger

Erstatningerne udbetales af din arbejdsgivers forsikringsselskab.

Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om tilkendelse af forskellige ydelser, men udbetaler ikke selv nogen penge.

I forbindelse med en arbejdsskade kan en række former for erstatning komme på tale. Der er knyttet forskellige betingelser til opnåelse af erstatning af de enkelte poster. Hvorvidt du er be-

rettiget til erstatning, og hvilken erstatning der kan blive tale om, skal vurderes i forhold til den konkrete sag.

TL kan hjælpe dig med at vurdere, hvilke former for erstatning, du er berettiget til og hvor stor en eventuel erstatning skal være.

Godtgørelse for varigt mén

Erstatning for mén gives for de daglige ulemper, som skaden har medført. Bagatelagte skader giver ikke ret til erstatning for varigt mén. Arbejdsskadestyrelsen har lavet en vejledende méntabel, som erstatningerne fastsættes efter. Din skade skal mindst vurderes til 5 procent, før du kan få en erstatning for varigt mén.

Erhvervsevnetabserstatning

Du kan få erhvervsevnetabserstatning, hvis dine muligheder for indtjening og adgang til erhverv er forringede på grund af arbejdsskaden.

Du skal mindst have et erhvervsevnetab på 15 procent.

Hvis du for eksempel fortsætter med at arbejde til samme løn som før arbejdsskaden, vil du som udgangspunkt ikke have ret til erhvervsevnetabserstatning.

Erhvervsevnetabet fastsættes under hensyntagen til, hvilke arbejdsopgaver du kan bestride indenfor dit uddannelsesmæssige arbejdsområde, alder, mulighed for omskoling etc.

Arbejdsskadestyrelsen ser på dine erhvervsmæssige muligheder, hvis ikke skaden var sket sammenholdt, med, hvordan dine erhvervsmuligheder er, efter skaden er sket.

Erstatninger for tab af erhvervsevne på mellem 15 og 50 procent udbetales som udgangspunkt som et kapitalbeløb/engangsbeløb.

Erstatninger for tab af erhvervsevne på mere end 50 procent udbetales som udgangspunkt som en løbende månedlig ydelse.

Betaling af behandlingsudgifter mv.

Du kan få refunderet betaling til visse former for helbredende sygehusbehandling, genoptræning, medicin, hjælpemidler mm. (i det omfang disse ikke er dækket af den offentlige sygesikring).

Du skal kunne dokumentere udgifterne med bilag, kvitteringer etc.

Du kan også få erstatning for fremtidige udgifter til helbredelse, optræning og hjælpemidler. Denne erstatning fastsættes som et skøn over dine fremtidige behandlingsbehov.

Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt dine udgifter kan betales efter arbejdsskadesikringsloven. Du kan kun få betalt behandlingsudgifter mv. , hvis arbejdsskaden anerkendes som en arbejdsskade.

Du kan sende regningerne direkte til din arbejdsgivers forsikringsselskab. Hvis ikke forsikringsselskabet vil betale regninger, kan du bede Arbejdsskadestyrelsen træffe afgørelse om forsikringsselskabet skal betale regningerne.

Inden du starter på behandling mv. kan det kan være en god idé at undersøge, om forsikringsselskabet vil dække udgiften enten ved at spørge forsikringsselskabet eller Arbejdsskadestyrelsen.

Overgangsbeløb ved dødsfald

Overgangsbeløb er en kompensation til de ekstraordinære udgifter, der opstår på grund af dødsfaldet.

Du har ret til overgangsbeløb, hvis din ægtefælle eller samlever (hvis i har boet sammen i mindst 1 år) på grund af en arbejdsskade er afgået ved døden.

Når særlige omstændigheder taler for det, kan du få overgangsbeløb selv om du hverken er ægtefælle eller samlever til den afdøde.

Erstatning for tab af forsørger

Det er et krav for at få forsørgertabserstatning, at du kan få overgangsbeløb. Det er også et krav, at dine forsørgelsesmæssige forhold er blevet forringet.

Børn, der mister en forældre, har også krav på forsørgertabserstatning. Erstatningen løber som udgangspunkt frem til, barnet er 18 år.

Godtgørelse til efterladte

Arbejdsskadestyrelsen udbetaler sjældent en sådan form for godtgørelse.

Du kan få en godtgørelse, hvis du stod den afdøde særligt nær og dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Herudover skal dødsfaldet give anledning til en særlig lidelse hos dig/den nære efterladte.

Tabt arbejdsfortjeneste

Udbetales kun efter erstatningsansvarsloven.

Erstatning gives for den manglende arbejdsfortjeneste du har, frem til du igen kan begynde at arbejde.

Svie og smerte

Udbetales kun efter erstatningsansvarsloven.

Godtgørelse gives for hver dag, du er syg. Beløbet er fast og reguleres en gang om året.

Tort

Udbetales kun efter erstatningsansvarsloven.

Godtgørelse gives, hvis du har været udsat for en krænkelse af frihed, fred, ære eller person.

Genoptagelse

Er din arbejdsskade ikke blevet anerkendt, kan sagen kræves genoptaget indenfor en indenfor en frist på 5 år fra Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om afvisning.

Har du fået afvist en erhvervssygdomssag, hvor sygdommen senere kommer på erhvervssygdomsfortegnelsen, kan du få sagen genoptaget selv om, der er gået mere end 5 år.

Har du fået anerkendt en arbejdsskade, og skaden er blevet værre, end den var på afgørelsestidspunktet, kan du kræve sagen genoptaget indenfor 5 år fra Arbejdsskadestyrelsens første afgørelse). Det er en forudsætning, at der er sket *væsentlige ændringer* i din tilstand. Det skal være overvejende sandsynligt, at en ny behandling af sagen vil give en højere erstatning.

Eksempel:

Du er faldet ned fra en stige og har pådraget dig rygmerter. Arbejdsskadestyrelsen vurderer dit varige mén til 5 procent. 2 år senere er smerterne blevet værre. Du kan bede Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse af sagen.

Arbejdsskadestyrelsen kan se bort fra 5-årsfristen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Der foreligger særlige omstændigheder, hvis der er en dokumenterbar væsentlig forværring af enten det varige mén eller erhvervsevnen og det skal være overvejede sandsynligt, at ændringerne skyldes arbejdsskaden.

Eksempel:

Du er i 2000 udsat for en arbejdsulykke, hvor du slår ryggen. Du er i stand til at beholde det samme arbejde og har derfor ikke noget løntab. Arbejdsskadestyrelsen vurderer ved en afgørelse i 2000, at dit tab af erhvervsevne er mindre end 15 procent, hvorfor du ikke får nogen erstatning. I 2007 kan du ikke længere arbejde på normale vilkår, da dine rygmerter er blevet meget voldsomme. Du tilkendes i 2007 førtidspension. Der er nu 7 år senere sket en væsentlig forværring af din erhvervsmæssige situation. Forværringen skyldes rygmerter på grund af ulykken i 2000. Arbejdsskadestyrelsen kan genoptage sagen og tilkende erstatning for tab af erhvervsevne.

Hjælp fra Teknisk Landsforbund

Arbejds miljø

Arbejdet for et godt arbejdsmiljø hos teknikerne har høj prioritet hos TL. Du er altid velkommen til at henvende dig til den lokale afdeling af TL, hvis du ønsker rådgivning vedr. dit arbejdsmiljø.

Når skaden er sket

TL ønsker at hjælpe alle medlemmer, som er kommet ud for en arbejdsskade. Bliver du udsat for en arbejdsskade, bør du kontakte TL.

Det er TL's erfaring, at arbejdsskadeområdet jungle af lovgivning, myndigheder mv. ikke altid er lige nemt at overskue. Kendskab til området kan være af afgørende betydning for at sikre, at arbejdsskadesagen ender med et fornuftigt resultat.

TL yder hjælp i forbindelse med sagsbehandlingen ved Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen. Det sker ved, at du giver Teknisk Landsforbund fuldmagt til at hjælpe dig i sagen ved styrelserne.

I erstatningsretlige spørgsmål yder TL rådgivning og retshjælp i overensstemmelse med forbundets love og retningslinier herfor.

Din hjælp til fremtidens skadelidte

I kampen for at undgå arbejdsskader, og sikre det bedst mulige fremtidige arbejdsmiljø trækker TL på den erfaring, som vi får ved at hjælpe medlemmerne gennem deres arbejdsskadesag. Arbejdsskadesikringslov, arbejdsmiljølov, erstatningsansvarslov, og frem for alt erhvervsydomslisten ændres løbende. TL søger at påvirke denne proces til gavn for vores medlemmer, ud fra de erfaringer vi gør i de enkelte sager.

Sikring i udlandet

Udfører du arbejde i udlandet kan du være omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Inden du begynder at arbejde i udlandet er det vigtigt at få afklaret, hvordan du er sikret i tilfælde af tilskadekomst. Det kan i den forbindelse bl.a. være nødvendigt at kontakte Den Sociale Sikringsstyrelse.

TL kan være behjælpelig med rådgivning i forbindelse med arbejde i udlandet.

Pension, forsikring mv.

Forsikringer

De fleste er både privat og på deres arbejde dækket af forskellige forsikringer.

Har du været udsat for en arbejdsskade, bør du altid undersøge, om der er mulighed for at få ydelser i medfør af dine forsikringer.

Pension

Det er sædvanligt, at du indbetaler penge til en pensionsordning enten i kraft af din overenskomst eller på andet grundlag.

En del pensionsordninger, f.eks. Tekniker-Pension, giver forskellige rettigheder til ydelser så som invalidesum, invalidepension mv. Ved tilskadekomst skal du altid undersøge, om der er mulighed for, at din pensionsordning giver ret til ydelser som følge heraf. Rådgivning i relation til pensionsordninger kan søges hos TL.

Nyttige Links

Arbejdsskadestyrelsen www.ask.dk

Ankestyrelsen www.ast.dk

Arbejdstilsynet www.at.dk

Den Sociale Sikringsstyrelse www.dss.dk